

DEN NORSKE KIRKE

Fredrikstad kirkelige fellestråd

Kulturdepartementet,
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse

2013/24579-6-160602/2014-GISKAV

Klassering

008

Dato

29.10.2014

Staten og Den norske kirke – et tydelig skille. Høringsuttalelse fra Fredrikstad kirkelige fellestråd

Innledning og bakgrunn

Den norske kirkes organisasjon og struktur har utviklet seg gradvis. De siste hundre årene har reformarbeidet i Den norske kirke vært opptatt av lekfolkets rolle og oppbyggingen av kirkens styringsorganer. Menighetsråd ble etablert i 1920, bispedømmeråd i 1933, Kirkeråd i 1969, Kirkemøte i 1984 og Kirkelig fellestråd ble lovfestet i 1996. Dette er organer som kirken har arbeidet for å få på plass i mange år, før de endelig ble opprettet av Stortinget. Kirkeloven av 1996 medførte en betydelig selvstendigjøring av soknet i forhold til kommunen ved at soknet ble eget rettssubjekt.

Kirkeforliket fra 2008 innebar en endring av statens binding til Den norske kirke. I høringsnotatet som statsråd Widvey har sendt ut 2. september i år, foreslås det ytterligere endringer i forholdet mellom kirke og stat. Tempoet skrur opp og det legges flere elementer inn i reformprosessen. Samtidig med etableringen av Den norske kirke som eget rettssubjekt og overføring av arbeidsgiveransvar, starter regjeringen arbeidet med en ny helhetlig lov om tros- og livssynssamfunn og vil vurdere finansieringsspørsmålet som en del av dette. Fredrikstad kirkelige fellestråd er bedt om å avgi en uttalelse i anledning høringsnotatet.

Høringsnotat fra Kulturdepartementet av 2. september 2014 inviterer en rekke instanser til å komme med synspunkter på hvordan en ny fremtidig kirkeordning kan utformes og hvilke grunnleggende prinsipper en tenker at en slik ordning skal bygge på.

Høringsnotatet er en oppfølging av Kirkemøtets vedtak i 2013 der det heter:

- Kirkemøtet ber regjering og Storting om at det så raskt som mulig etableres et nasjonalt rettssubjekt for Den norske kirke.

Fredrikstad kirkelige fellestråd

Besøksadresse: Nygaardsgt. 28, 1606 Fredrikstad
Postadresse: Postboks 1405, 1602 Fredrikstad

Kirkevergekontoret

Telefon sentralbord: 69 36 78 30
Telefaks: 69 36 78 34

- Kirkemøtet ber regjering og Storting om at virksomhets- og arbeidsgiveransvaret for prestedtjenesten overdras til dette rettssubjektet. De sentrale og regionale kirkelige organer overføres slik at disse ikke lenger er statlige forvaltningsorganer.
- Kirkemøtet understreker at overføringen av virksomhets- og arbeidsgiveransvaret for prestedtjenesten til et nasjonalt rettssubjekt ikke endelig fastlegger hvor arbeidsgiveransvaret i en fremtidig kirkeordning skal plasseres. Kirkemøtet fastholder målsettingen i tidligere kirkemøtevedtak om felles arbeidsgiveransvar i en fremtidig kirkeordning.
- Kirkemøtet forutsetter at det som et neste skritt vedtas en kortfattet rammelov for Den norske kirke. Kirkemøtet ber Kirkerådet fortsette arbeidet med en fremtidig kirkeordning som Kirkemøtet kan vedta når denne loven er vedtatt. Som ledd i prosessen bes Kirkerådet om så snart som mulig å forberede en sak til Kirkemøtet som gir anledning til å fatte vedtak om grunnleggende veivalg. Kirkemøtet er opptatt av at forståelsen av soknet som grunnenhet blir ivaretatt i arbeidet med en fremtidig kirkeordning .

Kulturdepartementets høringsnotat

I tråd med Sundvolden-erklæringen legger nå departementet fram et høringsnotat med forslag om en kirkelig forvaltningsreform som tar sikte på å fullføre skillet mellom kirke og stat i Norge. Følgende forutsetninger legges til grunn for forslaget:

- Grunnlovsbestemmelsene om Den norske kirke skal ligge fast
- Den norske kirke skal sentralt opprettes som et eget rettssubjekt
- Kommunens ansvar for den lokale kirkes økonomi skal videreføres
- Soknenes rettslige selvstendighet skal videreføres
- Statens finansieringsoppgaver overfor kirken skal videreføres

Kirkelig reformarbeid

Fredrikstad kirkelige fellesråd sier seg fornøyd med at statsråden slår fast at Den norske kirkes karakter av å være folkekirke ikke skal svekkes med disse endringene. Samtidig er det viktig å merke seg at den sittende regjeringen også synes å sette opp farten når det gjelder arbeidet med kommunesammenslåinger. Den fremtidige organiseringen av Den norske kirke vil ganske sikkert bli influert av resultatet av dette arbeidet.

Reformarbeidet vil ta stor plass i kirken i årene fremover. Det vil kreve aktiv deltakelse fra hele kirken i de diskusjoner som regjeringen inviterer til, og et samordnet og godt lederskap. Men også det politiske lederskapet i regjering, storting og kommune må utvise klokskap i møte med en tusenårig institusjon som berører fundamentet i vår historie og identitet som nasjon. Det råder allerede mye reformslitasje på den kirkelige grasrota. Det som trengs nå er helhetlige tilnærminger og gjennomtenkte løsningsforslag som kan gi retning for framtida og ikke økt usikkerhet.

Sikring av midler til trosopplæring

Høringsnotatet fra kulturdepartementet sier ingen ting om statens forpliktelse til å sikre trosopplæring for alle døpte. Trosopplæringsreformen innebærer at staten har tatt på seg å understøtte trosopplæring som en sentral kirkelig oppgave. Dette bør omtales på en mer forpliktende måte.

Prestetjenestens uavhengighet og prestenes organisering

I notatet fra departementet foreslås det at det i kirkeloven skal tas inn bestemmelser om at det skal være prest i hvert sokn. Fellesrådet sier seg fornøyd med at staten sier seg villig til å finansiere en landsomfattende prestatjeneste.

Høringsnotatet foreslår videre at Kirkemøtet som øverste arbeidsgiverinstans får generell myndighet til å organisere og regulere prestenes, prostenes og biskopens tjeneste innenfor de rammene som er gitt i den alminnelige arbeidsretten. Noen områder er imidlertid unntatt for å sikre bestemmelser om prestenes uavhengighet i henhold til prestenes ordinasjonsforpliktelse og deres rettigheter knyttet til personlig ansvar og kall. Fellesrådet stiller seg positivt til behovet for å sikre prestenes faglige uavhengighet og integritet, og at Stortinget sikrer dette gjennom en egen lovparagraf for prestatjenesten spesielt.

Behov for ivaretagelse av lokalkirkens autonomi og behovet for enhetlig arbeidsgiveransvar

Fellesrådet har her valgt en tilnærming som innebærer at vi går inn for en struktur som ivaretar lokalkirken og menighetsrådet som juridisk rettssubjekt. Fellesrådet sier seg derfor fornøyd med at dette ikke er endret i det fremlagte høringsnotatet.

Imidlertid er det i høringsnotatet (s. 27) fra departementet foreslått at bispedømmerrådet kan påta seg oppgaver som i dag løses av kirkelig fellesråd og/eller menighetsråd. Dette vil i så fall være å flytte makt og byråkrati oppover i kirkeorganisasjonen, og vil kunne bidra til å svekke lokalkirkens eierskap og kirkens nære forhold til kommunene. I offentlig sektor erfarer vi nå en motsatt trend hvor staten delegerer makt og funksjoner til kommunene fordi disse anses som det mest hensiktsmessige nivå for oppgaveløsning i forhold til innbyggernes behov.

Fellesrådet sier seg derfor glad for at høringsnotatet slår fast at de 1280 soknene fortsatt skal være selvstendige når kirken etableres som et eget rettssubjekt. Fellesrådet mener videre at en ordning hvor Kirkemøtet/Kirkerådet får ansvar for tidligere statsansatte prestene og andre statlige ansatte må bli midlertidig i sin karakter.

Det bør snarest mulig etableres en ordning hvor kirkens omfattende tjenester videreføres under et *felles og helhetlig arbeidsgiveransvar med felles mål, felles strategi og felles forpliktelse for alle tilsatte*. Denne ordningen bør ligge nærmest

mulig det lokale menighetsrådet for å unngå svekkelse av demokrati og aktiv deltakelse i den lokale kirken. I Fredrikstad vil det kirkelige fellesrådet være et hensiktsmessig organ og størrelse for å ivareta disse funksjonene.

Når vi en gang får en ny kirkelig rammelov

Fredrikstad kirkelige fellesråd mener at det på sikt må opprettes et nytt organ på lokalt/regionalt nivå for ivaretagelse av arbeidsgiveransvar for alle tilsatte i kirken innenfor sitt område. Det nye organet opprettes på et nivå nær soknene, men samtidig stort nok til å sikre profesjonell ivaretagelse både av arbeidsgiveransvaret og av forvaltningen av drifts- og utviklingsoppgavene innenfor området.

Nærhet til kommunen

Kirken i Fredrikstad bidrar til å skape gode lokalsamfunn preget av nærhet, omsorg, identitet og kultur. Kirken er en sentral bidragsyter til at enkeltmennesker og befolkning skal oppleve byen og kommunen som et godt sted å bo i. Så lenge kirkens økonomi først og fremst kommer fra kommunale bevilgninger, er det avgjørende at kirken har en rimelig nærhet til kommunen. Vi tror at kirkens økonomi er avhengig at et representativt og profesjonelt organ taler kirkens sak direkte til kommunens administrative ledelse og overfor politikerne. Det handler om nærhet, relasjon og kommunikasjon mellom kirken og kommunen.

Økonomi

Departementet foreslår at statens finansieringsoppgaver overfor prestatetjenesten og de nasjonale og regionale organene videreføres, men i form av et rammetilskudd, dvs. at bevilgningene ikke spesifiseres eller fordeles på enkeltformål.

Fredrikstad kirkelige fellesråd mener dette er en fornuftig ordning, men understreker nødvendigheten av at dette rammetilskuddet må indeksreguleres for å ta høyde for pris- og lønnsvekst. Skal kirken opprettholdes som en sentral samfunnsinstitusjon og folkekirke må de økonomiske rammebetingelsene være romslige nok til å opprettholde og videreutvikle folkekirken i Norge.

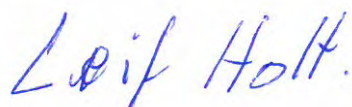
Konklusjon: Kirken – behov for en helhetlig organisasjon i nærhet til soknene.

For å sikre en best mulig ledelse av menighetene, må en ny kirkeordning sikre en helhetlig samordning både av personell og økonomi. Dagens todelte arbeidsgiveransvar gjør det vanskelig å utøve et overordnet, strategisk lederskap og løse eventuelle konflikter mellom tilsatte som har ulike arbeidsgivere.

Fredrikstad kirkelige fellesråd mener at den fremtidige kirkelige organisering må utredes med sikte på å etableres en kirkeadministrasjon på nivå nær soknene, men samtidig stort nok til å sikre profesjonell ivaretagelse både av arbeidsgiveransvaret, økonomi og forvaltningen av de mange kirkelige drifts- og utviklingsoppgavene.

Lokalmenigheten er kirkens grunnenhet og må derfor gis et tydelig ansvar i den strategiske utvikling av menigheten. Det strategiske ledelsesansvaret vil få en større gjennomslagskraft dersom menighetsrådene/fellesrådet også får styrket styringsrett over de totale økonomiske og personellmessige ressursene som skal anvendes i menighetene. Utredes må også spørsmål som har med soknegrenser og soknenes størrelse å gjøre, jfr, den sammenslåing som blir aktuell for kommune-Norge.

Fredrikstad, 29. oktober 2014

Leif Holt
Fellesrådsleder

